

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA

ЦЕНТР ПО ПРАВАМ
ЧЕЛОВЕКА В
МОЛДОВЕ

THE CENTER FOR
HUMAN RIGHTS OF
MOLDOVA

MD-2012, Moldova, Chișinău,
str. Sfatul Țării, 16

Tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442
E-mail: cpdom@mdl.net

nr. _____
la nr. _____ din _____

RAPORT

întocmit în urma vizitei preventive din 10 aprilie 2014 la Penitenciarul 7 Rusca

I. Constatări generale

La data de 10 aprilie 2014 în cadrul Mecanismului Național de Prevenire a Torturii a fost efectuată o vizită preventivă la Penitenciarul nr. 7, situat în raionul Hîncești, satul Rusca. Vizita a fost efectuată de către avocatul parlamentar Anatolie Munteanu, director al Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova, fiind asistat de către funcționarii CpDOM Gheorghe Bosîi, Iurie Dubenco și Veaceslav Usatîi.

Scopul vizitei a fost de a consolida protecția persoanelor private de libertate, împotriva torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante – scop stipulat în Protocolul Opțional la Convenția ONU împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante.

Penitenciarul nr. 7 este unicul penitenciar din țară în care își execută pedeapsa cu închisoarea femeile. Instituția este amplasată la aproximativ la 55 km distanță de la Chișinău, în raionul Hîncești - 15 km depărtare de centrul raional. Deplasarea spre/dinspre penitenciar este accesibilă și se efectuează prin intermediul rutelor de autobuz ce leagă Chișinăul și centrul raional Hîncești cu localitățile învecinate.

În cadrul vizitei s-au purtat discuții cu: Victor Diviza - șeful Penitenciarului nr. 7; Viorica Diviza - responsabil pe activitatea bucătăriei; Ana Gonța - psiholog; Tatiana Plămădeală –Grigoraș - psiholog.

La momentul vizitei în penitenciar erau deținute 287 de condamnate, capacitatea de cazare fiind pentru 300 de condamnate. Cu toate că există separarea convențională a condamnatelor pe categorii de penitenciar, atât condamnatele din penitenciar de tip închis cât și cele din tip semiînchis au posibilitatea de a circula liber pe teritoriul penitenciarului, neexistând careva bariere ce ar restricționa accesul între blocurile locative. Este salutar faptul deținerii separate a persoanelor aflate la regim inițial de deținere și a condamnatelor declarate violatoare frauduloase a regimului de detenție, astfel evitându-se influența nefavorabilă a acestora asupra condamnatelor ce nu au încălcări sistematice.

II. Condițiile de detenție

Vizitînd celulele din cele trei sectoare locative, avocatul parlamentar a stabilit că condițiile de detenție pot fi catalogate ca model pentru sistemul penitenciar din Republica Moldova - celulele fiind amenajate pentru 2 – 6 condamnate, fiind încăpătoare, spațiile sanitare din celule fiind total separate de restul celulelor, accesul luminii naturale fiind suficientă, observîndu-se menținerea stării de curățenie.

Referitor la menținerea igienei personale a fost stabilit că deținutele se băiesc în general o dată pe săptămână, în fiecare zi avînd posibilitatea de a se băi doar deținutele care sunt antrenate în activități de muncă.

În ceea ce privește blocul unde este amplasată cantina și bucătăria penitenciarului, monitorii au stabilit o situație pozitivă. Astfel, atît în bucătărie cît și în cantină la momentul vizitei era menținută igiena curentă. Registrele de evaluare a probelor alimentare, cele de examinare a stării de sănătate a celor 4 bucătari care prepară mîncarea, precum și meniul pentru fiecare zi sunt completate pe deplin.

Pentru evitarea unor infecții toxico alimentare și în rezultatul recomandărilor înaintate anterior de avocații parlamentar au fost reparate și vopsite tavanele și pereții în bucătărie și în depozitul adiacent acesteia, unde se păstrează produsele alimentare.

Relațiile dintre personal și deținute și resocializarea acestora.

Relațiile pozitive dintre colaboratorii penitenciarului și deținute constituie baza activității normale a instituției și urmează să contribuie la realizarea deplină a scopurilor pedepsei penale. Pedepsa închisorii, pe lîngă funcția de izolare a condamnaților de societate mai are și rolul de a pregăti condamnații pentru revenirea în societate, după eliberare.

În ceea ce privește activitățile în care sunt implicate deținutele acest aspect la fel merită a fi apreciat. Astfel pentru atingerea scopurilor pedepsei și pentru resocializarea condamnatelor sunt necesare măsuri educative, culturale, activități psihologice, antrenarea în activități sportive și la muncă. Sub acest aspect la momentul vizitei 50 de deținute erau antrenate la întreprinderea de stat în calitate de cusătorese, alte 50 de condamnate erau antrenate prin contract la activități remunerate în afara penitenciarului, iar 25 deținute sunt angajate permanent în detașamentul de deservire gospodărească a penitenciarului.

Un alt aspect ce merită a fi apreciat îl reprezintă activitățile comune realizate de administrația penitenciarului cu organizațiile neguvernamentale și cu suportul organizațiilor străine menite de a crea condiții de antrenare a deținutelor în activități sportive, sociale, ocupaționale. Astfel cu suportul organizației NORLAM au fost amenajate 2 sere pentru creșterea legumelor, a început renovarea sălii festive și sălii sportive din penitenciar.

De un suport real din partea NORLAM, ce merită a fi preluat și implementat în toate penitenciarele este amenajarea cabinetului stomatologic al penitenciarului și activitatea unui medic stomatolog remunerat tot de către asociația Misiunea de experți norvegieni pentru promovarea supremației legii în Moldova (NORLAM).

Un suport esențial pentru deținutele aflate în grupuri de risc, predispuse spre automutilări, suicide sau vulnerabile și pasibile de a fi discriminate pe motiv de boală (SIDA), îl oferă cele 2 angajate ale penitenciarului în calitate de psiholog. Cu suportul serviciului respectiv a fost posibilă editarea unei reviste în care deținutele își pot plasa creații personale – poezii, răvașe, eseuri ori din care pot afla diferite informații ce țin de psihologice, educație, culinărie, artă etc.

Spectrul de măsuri întreprinse sînt necesare pentru dezvoltarea unor relații pozitive dintre personal și deținute, fiind redus astfel riscul unor rele tratamente.

Analizînd situația atestată în cadrul vizitei în cauză cu situația atestată în cadrul vizitelor anterioare, putem menționa cu certitudine că practica și situația din penitenciarul pentru femei poate fi preluată și în alte penitenciare din țară.

**Consultant principal în
Serviciul Investigații și Monitorizare
CpDOM**

Gheorghe Bosîi